

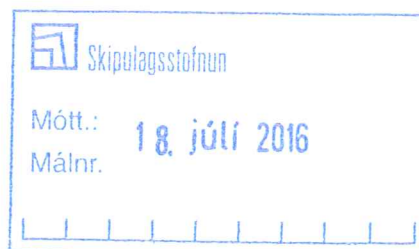
DALVÍKURBYGGÐ

UMHVERFISSKÝRSLA

með breytingu á Aðalskipulagi Dalvíkurbyggðar 2008-2020 -
Hafnarsvæði á Dalvík
og deiliskipulagi Dalvíkurhafnar og aðliggjandi svæða

30. maí 2016

uppfærð 24. júní 2016

form
ARKITEKTAR HÖNNUÐIR

**TEIKNISTOFA
ARKITEKTA**
GYLFI GUDJÓNSSON
OG FÉLAGAR ehf.
arkitektar faí

1 YFIRLIT

Umhverfisskýrsla þessi fylgir breytingu á Aðalskipulagi Dalvíkurbyggðar 2008-2020, 11. maí 2016, vegna hafnarsvæðis á Dalvík og deiliskipulags sama svæðis, dagsett 11. maí 2016 og 30. maí 2016.

Á hafnarsvæðinu eru skipulagðar landfyllingar um 3 ha að stærð. Einnig er gert ráð fyrir einum nýjum viðlegukanti. Framkvæmdir á hafnarsvæðinu eru tillkynningarskyldar til Skipulagsstofnunar skv. 1. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Fyrirhuguð landfylling og brimvarnargarður við Sandskeið er um 2 ha og er framkvæmdin tillkynningarskyld til sveitarfélags skv. 1. viðauka sömu laga. Viðlegukantar eru ávallt háðir mati á umhverfisáhrifum.

Sveitarstjórn eða Skipulagsstofnun tekur ákvörðun um hvort framkvæmdirnar skuli háðar mati á umhverfisáhrifum. Við ákvörðun um matsskyldu skal sveitarstjórn fara eftir viðmiðum í 2. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 og leiðbeiningum Skipulagsstofnunar. Sveitarstjórn skal gera hlutaðeigandi aðilum og Skipulagsstofnun grein fyrir niðurstöðu sinni og tilkynna hana almenningi.¹ Vinna skal mat á umhverfisáhrifum áður en leyfi til framkvæmda við nýjan viðlegukant er gefið út.

Í aðalskipulagi eru almenn ákvæði um landnotkun auk þess sem mörk landnotkunarreita eru ákvörðuð og sett sérstök ákvæði um landnotkun og nýtingu einstakra reita/svæða eftir því sem við á. Þar er ákvörðunum um þéttleika, nýtingu og yfirbragð vísað á deiliskipulagsstig í mörgum tilvikum. Í deiliskipulagi hafnarsvæðisins eru sett ákvæði um lóðir, byggingar, nýtingarhlutfall, starfsemi á svæðinu og auk þess almennar gæðakröfur um vandaða hönnun bygginga og að byggingar á svæðinu geti talist góð og nútímaleg byggingarlist.

2 GRUNNÁSTAND

2.1 STAÐHÆTTIR

Skipulagssvæðið er nyrsti og austasti hluti Dalvíkur. Stallur er í landinu sem einkennir svæðið og skiptir því landfræðilega í tvennt. Efri stallurinn liggur upp að Hafnarbraut og Gunnarsbraut, en neðri stallurinn liggur að sjó og er það svæði nokkuð flatt og yfirleitt ágætt byggingarland.

Svæðið gegnir fjölbreyttu hlutverki. Á svæðinu er m.a. vöruhöfn, fiskihöfn og ferjuhöfn, iðnaðar-, athafna- og þjónustustarfsemi auk nokkurra íbúðarhúsa. Það hefur verið nýtt í langan tíma, hluti svæðisins er landfylling og öll strandlínan er röskuð.

2.2 ATVINNULÍF

Í Dalvíkurbyggð er framsækið og blómlegt atvinnulíf, útgerð, fiskvinnsla, iðnaður og landbúnaður, sem er grundvöllur búsetu í sveitarfélaginu. Stór hluti annarra atvinnugreina byggist á útgerð og þjónustu við hana.

Í kafla 3.2.7 Um meginmarkmið atvinnulífs í greinargerð aðalskipulags kemur eftirfarandi fram:
„Bæjarstjórn leggur áherslu á fjölbreytt og öflugt atvinnulíf sem byggist m.a. á mannauði, gæðum lands og sjávar, aðdráttarafli náttúrufegurðar og menningarlífs. Stuðlað verði að

¹ skv. 4. gr. laga um breytingu á lögum nr. 106/200 (viðaukar, tillkynningarskyldar framkvæmdir, flutningur stjórnslu)

nýsköpun sem m.a. byggist á hugviti og hátækni í sjávarútvegi og fullvinnslu sjávarafurða, landbúnaði, iðnaði, ferðaþjónustu og öðrum þjónustugreinum.

Unnið verður að því að efla Dalvíkurhöfn sem uppskipunarhöfn og ferjuhöfn. Gert verði áttak í umhverfismálum hafnarsvæða.“

2.3 HAFNARAÐSTAÐAN

Á hafnarsvæðinu eru uppfylling og tveir hafnargarðar sem verja hafnarkanta og bátalægi. Sjóvarnargarður ver ströndina norðan hafnarsvæðisins þar sem fyrirhugað er að auka landrými með fyllingum og stækka landnotkunarreitinn. Einnig er sjóvarnargarður meðfram Sandskeiði sem færður verður til austurs. Allt land á skipulagssvæðinu er raskað land, ströndin beggja vegna hafnarsvæðisins og svæði við fyrirhugaðar landfyllingar.

Hafnaraðstaðan er þannig: „Siglingarleið að höfninni er greið. Snúningsþvermál innan hafnar er um 100 m. Flutningaskip, sem leggjast að Norðurgarði snúa utan hafnar. Í innsiglingu er 7 - 8 m dýpi. Snúningssvæði innan hafnar er með 6 - 7 m dýpi. Meiripartur af bryggjuplássí er með yfir 6 m dýpi. Í smábátahöfn er dýpi um 2 m. Höfnin er örugg í öllum veðrum og kantar í A - B flokki. Skjól er fyrir smábáta í smábátahöfninni. Athafnasvæði við Norðurgarð er gott, gámafullur um 6.000 m². Góð aðstaða er fyrir flutningaskip við Norðurgarð. Hafnarmynnið er 40 m breitt og takmarkar það stærð skipa.“² Stefna fyrirtækjanna á svæðinu er að útvíkka starfsemina og stækkun svæðis er því forsenda fyrir því að hægt sé að bæta stöðu þeirra.

2.4 MENNINGARMINJAR

Á svæðinu eru tveir skráðir minjastaðir, þ.e. bátskumli³ og kumlategur með 14 kumlum⁴. Sumarið 1937 var bátskumlið rannsakað. Það var óhreyft en í því fundust bein af hesti sem hafði verið rótað í. Talið er að maður hafi verið heygður í bátnum en bein hans fjarlægð seinna. Í kumlategnum voru 13 kumlanna rannsökuð árið 1908 en eitt kom í ljós árið 1942. Um er að ræða legstaði og fundust bein af mönnum, hestum og hundi. Auk þess fundust leifar af báti, spjóti og ýmsum áhöldum og munum. Kumlategurinn er talinn í hættu vegna ágangs.⁵

Undanfarin ár hefur verið unnið að húsaskráningu í Dalvíkurbyggð á vegum Byggðasafnsins skv 37. gr. Skipulagslaga 123/2010. Ákveðið var að skrá öll hús í byggðalaginu sem voru byggð fyrir 1950 og er sú vinna enn í gangi. Hægt er að kynna sér þau drög sem fyrir liggja á heimasíðu Byggðasafnsins Hvals og er hlekkur á heimasíðuna <http://www.dalvikurbyggd.is/Byggdasafn/>

Eftirtalin hús á skipulagssvæðinu koma fram í húsakönnuninni:

- Karlsrauðatorg 4, byggt 1905 og Hafnarbraut 21, byggt 1920. Í könnuninni er lagt til að húsin verði vernduð með hverfisvernd.

Auk þess eru á svæðinu eftirtalin hús sem gætu haft gildi vegna aldurs, gerðar eða sögu:

- Karlsrauðatorg 6, byggt 1942.
- Elsti hluti frystihússins Hafnarbraut 1.

² www.dalvikurbyggd.is

³ merkt 101:020 í fornleifaskráningu og K.06 í aðalskipulagi

⁴ merkt 103:013 í fornleifaskráningu og K.07 í aðalskipulagi

⁵ Adolf Friðriksson o.fl. 1999

- Rafveituskúr innan lóðar Hafnarbrautar 1, byggður 1920.
- Sandskeið 6 byggt 1933.

Lagt er til að þessi hús verði metin í 2. áfanga húsakönnunar í Dalvíkurbyggð. Verbúðir sem standa við hafnarkantinn voru byggðar á árunum 1953 og 1961 og teljast hafa ákveðið varðveislugildi vegna atvinnusögu bæjarins. Ekki eru þó sett ákvæði í deiliskipulag um varðveislu þeirra. Rafveituskúr á lóð nr. 1 við Hafnarbraut hefur varðveislugildi og er allt rask á honum og næsta nágrenni hans háð samþykki byggingaryfirvalda Dalvíkurbyggðar.

2.5 FRÁVEITA

Í kafla 6.2.2 *Fráveita* í aðalskipulaginu Dalvíkurbyggðar kemur fram: „Eitt fráveitukerfi er á Dalvík með einni útrás u.þ.b. 400 m út frá meðalstórstraumsfjöruborði. Skólþ er ekki hreinsað, en mælingar sýna gott ástand sjávar undan strönd Dalvíkur.

Í ástandslýsingu sem unnin var af heilbrigðisfulltrúa Norðurlands eystra í janúar 2012 kemur fram: „Höfn og strandlengja eru hrein eftir þær úrbætur sem Dalvíkurbyggð hefur gert á fráveit Dalvíkur, þ.e. að leiða allt skólþ um nýja útrás á talsverðu dýpi norðan við höfnina. Þessi framkvæmd er til mikillar fyrirmyndar og hefur gjörbreytt ástandi í höfn og fjörum Dalvíkur. Dalvíkurbyggð á eftir að byggja hreinsivirki á Dalvík.“⁶

Til stendur að árið 2017 verði hreinsibúnaði komið fyrir í núverandi mannvirki og mun fráveita Dalvíkur þá uppfylla 1. stigs hreinsun.

3 TENGL VÍÐ AÐRAR ÁÆTLANIR

SVÆÐISSKIPULAG EYJAFJARÐAR 2012-2024

Í gildandi svæðisskipulagi kemur fram í kaflanum 3.4.2 *Hafnir* að: „sú fjölbreytta hafnarstarfsemi, sem nú er á skipulagssvæðinu, er að öllu leyti á hafnarsvæðum þéttbýlisstaðanna. Áframhaldandi uppbygging og þróun þeirra verður í samræmi við aðalskipulag og deiliskipulag hvers sveitarfélags, óháð svæðisskipulagi.“

SAMGÖNGUÁÆTLUN 2011-2014

Í þingsályktun um fjögurra ára samgönguáætlun fyrir árin 2011-2014 fengu eftirfarandi nýframkvæmdir fjárveitingu:

- Smábátaaðstaða, dýpkun
- Smábátaaðstaða, flotbyggja
- Þekja á breikkun suðurgarðs við trébryggju
- Viðhaldsdýpkun, innsigling og höfn

⁶ Alfred Schiöth, 2012

4 UMHVERFISMAT

Valdir hafa verið umhverfisþættir sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum með framgangi skipulagsins. Áhrifin hafa verið metin sem:

jákvæð	+	neikvæð	-	óviss	?	háð útfærslu	/	engin	0
--------	---	---------	---	-------	---	--------------	---	-------	---

Við matið var stuðst við þær upplýsingar sem lágu fyrir um grunnástand umhverfis.

		Áhrifavaldar				Skýring
		Hafnir	Landfylling	Atvinnu- starfsemi	Almennt	
Umhverfisþættir	Efnahagur og atvinnulíf	+	+	+	+	Aukinn sveigjanleiki fyrir fyrirtæki með auknum byggingarmöguleikum og móttöku stórra skipa.
	Byggð og efnisleg verðmæti	+	+	+	+	Með uppbyggingu skapast verðmæti í formi mannvirkja og með útvíkkun á starfsemi á höfninni s.s. með stærri höfn og athafnasvæði.
	Menningarminjar	0	0	0	+	Minjastaður merktur K07 er varðveittur á opnu svæði til sérstakra nota.
	Landslag og ásýnd	/	/	/	/	Strandlínan er þegar röskuð. Ekkert rask verður því á náttúrulegri strandlínu. Heildaryfirbragð hafnarsvæðisins mun ekki breytast í meginatriðum en gert er ráð fyrir stórra byggingu sem mun hafa mikil áhrif á ásýnd hafnarinnar.
	Vatnsgæði sjávar	0	0	0	0	Ekki er gert ráð fyrir að áhrif verði á vatnsgæði sjávar með framfylgd skipulagsins. Á framkvæmdatíma má hins vegar gera ráð fyrir tímabundnum áhrifum af róti sjávarbotns.
	Líf í sjó	?	?	0	?	Ekki liggja fyrir gögn um líf í sjó við höfnina á Dalvík.

Ef mat er lagt á svokallaðan núll-kost, þ.e. ef aðalskipulag verður óbreytt, má gera ráð fyrir að áhrifin verða engin á valda umhverfisþætti. Þrengt er að hafnsækinni starfsemi og gefst fyrirtækjum því ekki kostur á að styrkja stöðu sína og efnisleg verðmæti verða ekki aukin nema að litlu leiti.

Framkvæmdir samkvæmt skipulagsáætlun gefa ekki tilefni til sérstakra mótvægisáðgerða. Áhrif af landfyllingum á þegar röskuðu hafnarsvæði verða annars vegar staðbundin og hafa engin áhrif á náttúrulegt umhverfi eða mikilvæg vistkerfi og hins vegar tímabundin á framkvæmdatíma. Leitað verður umsagna Náttúrfræðistofnunar Íslands og Umhverfisstofnunar vegna lífríkis í sjó þegar tilkynning vegna matsskyldu verður unnin. Fyllingarefni verða tekin úr viðurkenndum námum með starfsleyfi.

Stórar nýbyggingar munu hafa áhrif á yfirbragð hafnarsvæðisins. Sett eru ákvæði um gæði bygginga í deiliskipulagi. Því gætu vandaðar byggingar haft jákvæð áhrif á bæjarmynd hafnarsvæðisins.

4.1 VÖKTUNARÁÆTLUN

Ekki er talin ástæða til þess að vakta sérstaklega áhrif áætlunarinnar umfram eftirlit lögboðinna eftirlitsaðila en það eru:

- Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra
- Umhverfisstofnun
- Byggingarfulltrúi Dalvíkurbyggðar

5 KYNNING OG SAMRÁÐ

Samráð hefur verið haft við eftirfarandi aðila við gerð skipulags-/matslýsingar:

- Skipulagsstofnun
- Umhverfisstofnun
- Veitustofnanir
- Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra
- Minjastofnun Íslands
- Vegagerðin, siglingasvið

Svör sem bárust voru leiðbeinandi fyrir áframhaldandi vinnu en gáfu ekki tilefni til efnislegra breytinga. Athugasemdir Skipulagsstofnunar dagsettar 25. maí 2016 gáfu tilefni til nokkurra lagfæringa á umhverfisskýrslu auk þess sem breyting á aðalskipulagi vegna veltengingar Böggvisbrautar við Upsasvæðið norðan Brimnesár var sett á sérstakt breytingarblað en hafði á undirbúningsstigi verið hluti breytingarblaðs vegna hafnarsvæðisins.

Að auki verður leitað umsagnar eftirfarandi aðila vegna skipulagstillögunnar á auglýsingatíma:

- Hörgársveit
- Fjallabyggð

6 SAMANTEKT UMHVERFISMATS

Skipulagsáætlunin er talin hafa fremur jákvæð áhrif á umhverfið og er þá helst litið til samfélagslegra þátta. Umhverfisþættirnir *efnahagur og atvinnulíf og byggð og efnisleg verðmæti* eru taldir verða fyrir jákvæðum áhrifum af skipulaginu. Áhrif á *landslag og ásynnd* verða töluverð með nýjum landfyllingum og stórum byggingum en verða háð útfærslu. Aðrir þættir eru ekki taldir verða fyrir áhrifum eða að áhrif á þá eru óviss.

7 HEIMILDASKRÁ

Adolf Friðriksson o.fl. (1999). *Fornleifaskráning í Eyjafirði XII: Fornleifar á Upsaströnd, Dalvíkurlandi og vestanverðum Svarfaðardal inn að Klaufabrekku*. Fornleifastofnun Íslands.

Aðalskipulag Dalvíkurbyggðar 2008-2020.

Alfred Schiöth (2015). Tölvupóstur dags. 10. janúar 2012.

Dalvíkurbyggð. Sótt 4. nóvember 2015. <http://www.dalvikurbyggd.is/Hafnir/Hofnin-a-Dalvik/>

Deiliskipulag atvinnusvæðis við Hafnarbraut.

Samgönguáætlun 2011-2014.

Skipulagsstofnun (2015). *Mat á umhverfisáhrifum - framkvæmdir í flokki C*. Leiðbeiningarblað.

Skipulagsstofnun (2010). *Umhverfisskýrsla*. Leiðbeiningarblað.

Svæðisskipulag Eyjafjarðar 2012-2024.